

Fakultetsoppgave statsforfatningsrett

Høsten 2013

1) Gi en oversikt over grunnlovens bestemmelser om personlig ansvar for kongen og for regjeringsmedlemmene, og forklar kort sammenhengen mellom reglene.

2) Gjør rede for ministeransvaret overfor Stortinget og overfor Riksretten etter grunnloven § 15 og § 86 første ledd. Har det parlamentariske ansvaret gjort Riksretten overflødig?

3) Statsråd Marte Kirkerud var i media blitt beskyldt for å ha benyttet departementets midler til å gi tilskudd til venner. Etter å ha stilt visse spørsmål om saken, mottok Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité et brev der statsråden erklærte at det materialet som fulgte brevet som vedlegg, var alt som fantes i departementets arkiver om saken. Noen dager senere viste det seg at det likevel fantes flere dokumenter, og noen stortingsrepresentanter hevdet at statsråden hadde brutt sin opplysningsplikt overfor Stortinget. Enden på visa ble at Marte søkte og fikk avskjed fra sitt embete som statsråd.

Omtrent samtidig anmeldte en politisk interessert samfunnsborger statsråd Kirkerud for korrupsjon, idet han hevdet at vedtakene om å gi tilskudd til venner og bekjente ikke bare utgjorde brudd på habilitetsreglene, men også ville kunne sikre statsrådets parti betydelige fordeler. I pressemelding av 8. mars 2012 fra påtalemyndigheten (Økokrim) het det:

”En person har politianmeldt tidligere statsråd Marte Kirkerud for utroskap mv. i forbindelse med disponering av statlige tilskuddsmidler til "Gutteforsvaret". Anmeldelsen gjelder mulige straffbare forhold begått av en daværende statsråd i egenskap av statsråd. Ifølge Grunnloven § 86 dømmer riksretten i saker som Stortinget anlegger mot Statsrådets medlemmer for straffbart forhold når de har brutt deres konstitusjonelle plikter. Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité er allerede i gang med å se på ulike sider av Kirkerud-saken. I denne situasjonen kan påtalemyndigheten uansett ikke se at det vil være korrekt å iverksette etterforskning mot Kirkerud, uten at en derved har vurdert om de ordinære vilkårene for å starte slik etterforskning er til stede.”

Drøft og ta stilling til om det er Stortinget eller påtalemyndigheten som er rette instans til å behandle beskyldningene om brudd på opplysningsplikten og om straffbar korrupsjon m.v., og til eventuelt å ta rettslige skritt mot den tidligere statsråden.

Spørsmålet om statsråden faktisk har brutt sin opplysningsplikt overfor Stortinget eller gjort seg skyldig i straffbar korrupsjon m.v., skal ikke behandles.